

Uvodnik

Obrazi zgodovine

Deveta knjiga Historičnega seminarja se po navdih vrača k védi, iz kate-re se je porodila že prva ideja o ciklu predavanj. Morda se Historični seminar v tej monografiji še bolj kot v njenih predhodnicah kaže kot kraj, kjer se rojevajo in pretresajo nove ideje o zgodovini v njenih najrazličnejših podobah. Nova dognanja in interpretacije s tem nikakor ne izgubljajo aktualnosti ne za slovenskega ne za tujega bralca, ki si tudi preko njihovega spoznavanja ustvarja svojo lastno podobo. Tako rekoč svoj obraz. Tako kot različne obraze zgodovine prikazujejo po vsebini in metodologiji različne razprave, ki interdisciplinarno povezujejo med seboj različne vede. Po drugi strani pa se za njimi vedno skriva želja vedeti, kaj je bilo, spoznati pravi obraz stvari.

Historični seminar 9 prinaša izbor za monografijo predelanih, razširjenih in z znanstvenim aparatom opremljenih razprav, ki so bile v prvotni obliki predstavljene kot predavanja v ciklu Historičnega seminarja v letih 2009 in 2010. Zgodovini je posvečena razprava Dejana Zadravca, ki obravnava do sedaj manj raziskane omembe plemstva v župnijskih matičnih knjigah na območju med Savo, Sotlo in Savinjo do leta 1770. Med zgodovinske in obenem biografske študije bi lahko uvrstili tudi članek Mojce Horvat. V njem spoznavamo dolgo in pestro življenje prve mariborske zdravnice Klare Kukovec, ene prvih študentk medicine na švicarskih univerzah. Približno v istem času, ko je Klara Kukovec že delovala kot zdravnica, so druge ženske z našega ozemlja odhajale, da bi preživele svoje družine in jim finančno pomagale. S fenomenom aleksandrink, torej primorskih žensk, ki so odhajale na delo v Egipt, zlasti s podobo aleksandrinke kot dojilje, se ukvarja razprava Daše Koprivec, ki je vsaj toliko kot zgodovinska tudi etnološka študija.

Samo pogled zgodovinarjev ne more dati pogleda na celotno podobo zgodovine; obraze slednje preučujejo tudi druge razprave, od katerih se v pričujočem *Historičnem seminarju 9* kar tri ukvarjajo z umetniškimi temami. V članku o knjižnih lesorezih Dürerja in njegovega kroga umetnostni zgodovinar Gašper Cerkovnik tako ugotavlja, da so bili posamezni listi z lesorezi za umetnostnozgodovinsko dogajanje prav tako pomembni kot v knjigah

objavljene lesorezne ilustracije. Zgodovina pa je svoj obraz kazala tudi drugače in v drugih umetnostih. Katarina Šter v svoji razpravi na podlagi srednjeveških glasbenih zapisov obravnava petje menihov v kartuziji Žiče; ista glasba po kartuzijanskih cerkvah odmeva še danes. Prav tako pa je še danes aktualna glasba, brez katere bi bil film nekaj povsem drugega: filmska glasba. Alexis Bennett v svoji razpravi na primeru Waltonove partiture za film *Hamlet* piše o povezavi filmske glasbe s pojavom obujanja stare glasbe ter o vplivu sodobnih glasbenih tokov na ustvarjanje filmskih skladateljev. Obrazi zgodovine torej, ki nosijo različne poteze in se ozirajo na vse strani. Kako jih ujeti in razložiti tudi z nam bolj znanimi in v našem času bolj uporabljanimi postopki, na izbranem primeru opisuje razprava Miha Seručnika o uporabi Accessovih podatkovnih zbirk pri obdelavi gradiva za zgodovinopisje.

Zgodovina nas torej obkroža na vsakem koraku, kaže nam različne obraze. Ne zato, da bi nas omejevala, temveč da bi se iz nje učili. Zato Histroični seminar še vedno seje. In še vedno šteje.

Katarina Šter in Mojca Žagar Karer